

Uredništvo
in upravljanje:
Kolodvorska
ulica šte. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 13. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Sestopna petit-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravljanju:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četr leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 6 gl.,
za četr leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 3.

V Ljubljani v ponedeljek, 5. januarija 1885.

Tečaj II.

„Frau Hurtig.“

Čudovita stvar v istini, pesniški genij! Koder mi drugi navadni slabotni ljudje le površje vidimo in njegove vedno se menjajoče prikazni, tam prodira pesnik v globine človeške narave. Našemu kratkovidnemu očesu predstavljajo se le pojedinci z vsjo svojo individualno nedostatkostjo, urno zginjajoči v življenjskem krogotoku, — on pa, ljubljenec božanstva, ustvarja si vekovite podobe, vzete iz bogatega zaklada neusahljive pesniške domišljije ter jih obdaja z vsemi atributi neverljive bitnosti! Oglejmo si zlasti Shakespearejeve značaje, te prave tipe in prabrazbe posvetne modrosti ali norosti, človeške veličine ali podlosti, in vsak izobraženec izmed nas bode radostno pritrtil, da so prikazni, ustvarjene za vse veke, označujoče kreposti in zmote ne posameznih oseb, temveč splošnega človečanstva!

Jedno najgenialnejših figur velikega angleškega pesnika predstavili smo v sobotni številki svojim čitateljem, debelotrebušnega sir John Fallstaffa, uprav prototip gostobesedne podlosti, dovtipnega razkošneža, strahopetnega bahača, moža, v kojem se združujejo vse lastnosti najzrnatejšega ciničnega materializma. In ker se nikakor ne spodobi, da bi tak mogotec ostal brez dostojnega spremstva, dodali smo mu dva rekruta njegova, vzeta iz istega Shakespearejevega igrokaza. „Schwächlich“ in „Bullenkalb“ ju imenuje nemški prevod, in odkrito moramo reči, da smo se sami obradostili te klasične trojice. „Fallstaff“, „Schwächlich“, „Bullenkalb“, mari živé te podobe v istini le na gledališkem odru, ali jih morda ne opazujemo dan za dnevom tudi v politični komediji, igrani v naši beli Ljubljani? Toda glej, še se nismo bili natisili zanimivega prizora in uže nam prihiti zopet dobra znanka, tudi proizvod Shakespearejeve muze, Fallstaffova vela ljubica, ženica ravno tako podlega mišljenja, kakor njen ljubimec, moralno oglodana in ona, jezična

babura, da ji ni para z lepa, „Frau Hurtig“, lastnica neke besnice v Eastcheapu, slavnoznan krčmarica „Pri merjaščevi glavi“, Začuden jo gledamo, strmé poslušamo njeno žlobudranje, naposled še le spoznamo, da smo se varali ter da to ni krčmarica iz londonskega predmestja, temveč sorodnica naša s Sočinega obrežja, vrla Goričanka „Soča“. Kaj za Boga ste se tako našemili na svoje stare dni, ljubezniva nam tetka!!

Zmotili smo se — a kedo nam bode zameril našo zmoto, ako je le površno prebrskal odurno zmes prostih lažij in podlih zabavljic, naperjenih proti zmernonarodni stranki in njenemu tako zvanemu „voditelju“ prof. Šukljeju, katero je „Soča“ nakupičila v svoji zadnji številki!

Polemizovati proti goriški „Soči“, nam tedaj ne pride na misel. Drage volje prepuščamo razsodnim čitateljem, razkrivati jasna protislovja neolikanega goriškega „pisatelja“; niti očitnih lažij plemenitega glasila ne bomo zavračali. Kaj bi to naposled koristilo takim ljudem nasproti! Zatrjujmo slovesno pred vsem svetom, da je „Ljub. List“ celo prvo leto bil zgolj zasebno časnikarsko podjetje, vzdržano na lastni risiko od podjetnega lastnika, dokazujemo, da je njegov bivši urednik ne le nikakršnega gmotnega dobička, temveč precejšnjo materialno zgubo imel, vrzimo goriškim obreževalcem stokrat in stokrat v obraz neovržno resnico, da so infamno laž vedoma trosili po svetu, — otrsli se bodo kakor tepeni psi batin in izza prihodnjega plota vun se bodo z nova zakadili v mirno mimo idočega potnika!

Tolmačiti in po svoje zavijati uradna imenovanja, segati v nedvomno pravo eksekutivne oblasti — tudi ta „sport“ radovoljno odstopimo goriškim protivnikom. Vender se nam vidi dokaj prisiljenosti v glasnem „hosi-anah“, katerega so zadnje osobne spremembe v šolskih krogih provzročile na Sočinem obrežju. Mi vsaj se nekako nejasno še spominamo one dobe — tega bode sedaj komaj štiri leta — da je „Slov. Narod“, po

svoji navadi izvrstno poučen vsled intimnih zvez z dunajskimi vladnimi krogi, svojim vernikom kot čisto gotovo resnico oznanjeval veselo vèst, da na mesto ranjkega nadzornika Pirkerja nikdo drugi ne pride nego profesor Erjavac, mož, dobro in častno znan slovenskim izobražencem, baje tudi dokaj poznat v uredniških predalih goriške „Soče“. Ne znamo, ali se tedaj v Gorici „Slovenski Narod“ in njegovi pokrovitelji niso smatrali pravimi „kranjskimi rodoljubi“, ali se je od istih mal prevačljivo mnenje te gospóde zopet prekopicnilo na drugo stran, ali pa je morda ljubljansko grozdje le nekoliko — prekislo raznim goriškim gourmandom?

Toda proč iz besnice slovenske „Frau Hurtig“, vun iz zaduhle, strupene sopare, dvigajoče se iz moralnega brezna. Le v slovo še nekaj resnic goriškim „prijateljem“!

Ves svoj žolč razlili ste nad grešno glavo nekdanj tudi od vas proslavljenega prof. Šukljeja, obsipali ste ga z obilnimi psovkami in veselo ste se oddahnili, ko ste izvedeli novico o njegovem imenovanju na oddaljeno, da si po vsem častno službeno mesto v avstrijski stolici. Prenaglili ste se s svojimi zmagoslavnicami! Vaši besni napadi ne bodo niti za las ne omajali poštenega prepričanja v možu, kateri predobro pozna vaše zmote in slabosti, premalo pa nizko, plahoóko bojazen pred ljudmi! V domovini in na tujem, v Ljubljani in na Dunaji, povsod bode vam tako neljubi nasprotnik profesor Šuklje povzdignil energični svoj glas, dosledno svareč narod slovenski pred takimi zapeljivci, takimi lažiproroki, kakor se dandanes na kvar naši pošteni stvari prikazujejo v narodnem taboru!

In še nekaj! Srce vam je vtripalo radosti, mislečim: zdaj po Šukljejevem odhodu bode konec tej preklicani zmerni stranki na Kranjskem. Ljuto se varate, zvezdogledi goriški, meteorološki tabele goriške zvezdarne niso pravilne in vam ter vašim pristašem se vremena še ne bodo tako kmalu zjasnila! Da bi zadeli jedro s svojo trditvijo, oči-

Listek.

Naše ribiške razmere.

(Dalje.)

Umen gospodar mora poznati najprej svoj teren in plemena dotičnemu kraju najbolj primerna, in izmed teh zopet skrbeti za povzdigo onega, ki donša več dobička, ki je več vredno. V Ljubljani se na pr. prav dobro počuti klin, platnica, mrena itd., toda nikdo ne bo gojil teh plemen, ako vé, da je voda tudi izvrstna za krape. Poleg znanja posameznih vodá in izvestnih daljic merodajne so za način delovanja lastnosti posameznih plemen, s čim se hranijo, kdaj in kako se množijo, v kakih krajih najrajši bivajo, katera plemena bivajo koristno skupaj, kake sovražnike imajo.

Pisatelj tega se peča nekaj let z ribištvom, skušal se je poučiti o tej stvari; prehodil je med tem časom večino gorenjskih dolin, opazoval vode, izpraševal in nabiral gradivo. Se vé da, v vsaki grapi ni namakal

vrvice, zato naj ne sodijo te razprave preostro oni, ki ta ali oni kraj bolje poznajo.

Vsi ljudje vse vedó in veselilo ga bo, če se posreči zbuditi večje zanimanje za stvar, dati povod popravam in dopolnilnim vestem. Ne le gorenjske vode so sposobne za boljša plemena, tudi drugod se nahajajo izvrstni potoki, katerih pisec malo ali nič ne pozná. Gorenjska jih ima največ, sem prihaja mnogo tujcev, željnih dobre ribe v petek in svetek, železnica daje prilžnost, spravihi blago hitro v večja mesta. Kakor hitro postane produkcija večja, se je polasti tudi trgovina na korist posameznih in cele dežele.

Po koristi, katero more voda donšati, t. j. po ceni plemen, se dajo ta gledé naše dežele tako uvrstiti: postrv, sulec, lipan, krap, som in ščuka, belice in med belicami je zopet klin, ne ravno na trgu, ampak v dobrih vodah za ribiča najzadnji zaradi posebnih lastnosti.

Da je postrv povsod najvišje cenjena, ne provzroči toliko večja dobrota in okusnost njegove mesa mimo drugih salmonidov. Lipan sme se imenovati bolj okusen, sulec nič manj. Postrvi povzdiguje ceno razen njene lepše obleke,

katera daje tej ribi pri večini jedcev tudi takrat domišljeno slast, kadar ni dobra, kadar se namreč drsti, še posebna prednost, katere nimajo njeni sorodniki. Ta žival je jako trdnega življenja, mogoče je tudi živo daleč prenašati, živi dolgo zaprta v majhnem prostoru in ostane zdrava; dá se privaditi na pičo v bazarjih, ki obsegajo malo kvadratnih sežnjev, raste tu in se odebeli. Opitajo jih največ s konjskim mesom, ker je najceneje.

Postrv ima debelo, trdno kožo ter ostane mrtva tudi v toplem vremenu 12 in več ur dobra, je mogoč torej tudi z mrtvo daljši promet. Potem je primerne visokosti kakor namizna riba za gostilničarje in zasebnike, za porcije najbolj pripravna. Vse to jo stavi tržno na prvo mesto. Razen najvišje gmotne koristi ribiču je postrvi umetno množenje najlažje in po mnogih skušnjah najbolj uspešno.

Za hrano ni zbirčna. Postrv ima dober želodec; ni lepo, toda res je, požrečnost je njena slabost. Nasičena si pa privošči miru in počitka za prebavo, ne zmeneč se za najboljšo hrano in se nerada umakne nadležniku. Najbolj ji teknejo žužki — po temeljitih pre-

tajoč kranjskim „klobasarjem“ politiko „slepe udanosti in cvička“, podtikajoč jim grdo-sebične, samopašne namene, moralo bi se pač uresničiti vaše prorokovanje, morala bi stranka naša razpadati vsled odhoda jednega posameznega moža. Toda baš, ker temu ni tako, ker politična ideja združuje naša krdela, misel namreč, da se narodno vodstvo ne sme izročiti poosobljeni malomarnosti in političnemu nerazumu, da ne smemo krmila v roke dati napol omikanim fantastom in npravno boleznim, lastne domišljavosti pijanim hujskačem, baš ta vzvišena misel oživlja naše bojne rajde, in kmalu se bode uverili, da je „tudi v novem letu v vojvodini kranjski častna straža slavne vlade“ ravno tako odločna, nič manj podjetna, nego je bila lansko leto, ko je velikemu vašemu maliku na notranjskem volišči v prah in pepel razdrobila glineno podnožje svoje nekdanje popularnosti.

Zmerna narodna stranka je sestavljena iz resnih, premišljenih značajev. Ona se ozira na deželne koristi, želi sprizniti se z nemškimi sodeželani na zdravi podlagi dejanske ravnopravnosti; predobro pozna načelo, merodajno za vsak narod, da je kruh opozicije vedno grenak ter da mora vsaka stranka, katera ne obupa nad svojo bodočnostjo, delati na to, da prej ali slej postane vladna, ob enem pa vladujoča stranka. Sedaj pa oglejte si svoje lastne pristaše, ozrite se po lastnih svojih kolovodjih, preiskujte njih duševno zmožnost, njih delavnost in izvedenost, in morda bodeite spoznali celo s svojimi brljavimi očmi, da je politična frakcija, katera je na ščit povzdignila dr. Val. Zarnika ter vojno zastavo izročila romantičnemu dr. Janezu Tavčarju, pač zadrega vsaki vladni sistem, nobeni pa trdna zaslomba. In če se takim elementom posreči, prodreti s svojimi zmedenimi idejami, potem bode kmalu vsakemu istinitemu domoljubu vslikniti: *Finis Sloveniae*, uničena je bodočnost naroda slovenskega!

Nadaljevati smo hoteli, toda „Frau Hurtig“ se več brzdati ne more, na stečaj odpira svoje brezobne čeljusti, da nas in prijatelje naše zopet počasti s kopico svojih laskavih pridevkov. Shakespearjeva „Frau Hurtig“ pač ni ušla svoji „mili usodi“; zadelala jo je v podobi biričevega biča, kateri ji je do dobrega prerahljal omehkuženo njeno okostnico. Goriška sorodnica je pač po vsem varna pred takim strahom. Prvič je stoletje naše mnogo bolj prosvitljeno, nego je bila temna srednjeveška doba angleškega Henrika IV., potem je le za nekoliko časa se utaknila v zanimivi kostum Fallstaffove ljube, in naposled je tudi — goriška „Soča“ kar čez noč pregnala svoje stare muhe ter sedaj glasno hvalo prepeva „pravični dunajski vladi!“ Drugega si i mi nikdar nismo želeli, radujemo se naglega prevrata, le da nekoliko

še dvojimo o stalnosti njegovi. Toda „*For Brutus is an honourable man*“ trdi Mark Anton,

„Pošten možak je tudi Brut in poštenjaki so vam drugi vsi.“

Zakaj bi neki ravno goriško „Sočo“ uže za naprej izključili iz te častne družbe?!
F. Š.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

O bodočem delovanju državnega zbora poroča „Politik“ naslednje: Državni zbor pričel bode po zdanjih počitnicah svoje delovanje s kongrua-vprašanjem; v februarju se bode vršila budgetna debata, in v merodajnih krogih se misli, da se bodo drugi nujni posli dovršili do 24. marcija, da se bode tedaj zasedanje sklenilo. V tem slučaju bi se zasedanje zaključilo s prestolnim govorom, v katerem se bode omenjalo delovanje parlamenta v pretečeni zakonodavski dobi, kakor tudi glavna naloga bodočega zborovanja. Volitve se bodo najbrže uže v aprilu razpisale, volitve same pa se bodo vršile v juniji, tako da volilno gibanje pade v mesec maj. Ker bodo delegacije letos na Dunaji zborovale, ni treba da bi se državni zbor zaradi volitev delegacij sešel k posebnemu zasedanju, marveč sklical se bode kratko pred delegacijami. Poročila, da se bodo deželni zbori sklicali v spomladi, so po poimnem napačna, zborovali bodo v juliji, avgustu in septembru.

Državni poslanec Fran grof Coronini sklical je na 11. dan t. m. svoje volilce v Gorico, da bode poročal o svojem delovanju v državnem zboru.

Vstop opozicije v hrvatski sabor zvršil se je ta pot bolj mirno in mirno so se vršile tudi razprave. V petek nadaljevala se je debata o idemniteti. Govorilo se ni nič posebnega novega; govorniki raznih strank govorili so s svojega stališča, in nekateri opozicionalci vzbujali so celo smeh s sojimi frazami.

Tuje dežele.

Med Nemčijo in Angleško nastaja vedno večji prepad zaradi avstralskega vprašanja. Avstralske naselbine se upirajo temu, da je Nemčija v slednjem času polastila se ozemlja, kajti oni zahtevajo Avstralijo za Avstralce ter tudi javno izražajo, da jim angleška politika ne zadostuje več.

V Prusiji jel je zopet cvesti kulturni boj. Kakor poroča „Germania“ se je z litografovanim reskriptom kolonjske vlade, kateri se je vsem županom kolonjskega vladnega okrožja doposlal, prepovedalo vse duhovensko poslovanje onim duhovnikom, kateri so se na podstavi dobljene dispenze v raznih osamljenih duhovnijah naselili. Dotični gospodje so menili, da se vsled dispenze morejo zopet

sicer voda po polnem ugaja. Za vodo ni posebno zbirčna, živi in raste celo v močvirnatih vodi, če vanjo zaide, le na okusu zgubi. Nje naravni element so hladni potoki in reke s kremenastimi peščenimi tlemi, alpske in gorske vode, kjer se tok spreminja, kjer menjavajo globine s plitvinami. Da je zmožna ta žival aklimatizacije v daljnih krajih, dokazali so Angleži; prenesli so ikre, hladé jih z ledom, iz Angleške v Avstralijo, jih tam zvalili in spustili mladiče v pristne potoke z najboljšim vspehom.

Ker postrv rada je, zraste po sporočilu praktikov v dobrih vodah, kjer najde dovolj priležne hrane, v treh letih do polu funta. Učenjaka Necker in Kneder celo trdita, da ima zrasti v enem letu do funta, ako ima toliko povoljne hrane, kolikor je more povžiti.

Lipan je jako lepa in okusna riba, vngori mu dajejo prednost pred sorodniki, vngori stoji v ceni pod postrvijo in tudi pod sulcem, katera se preminja od 70 kr. do goldinarja. Vzrok temu je njegova nežnost in občutljivost. Zaprt v polterji preživi k večjemu teden dnij zdrav, pri prenašanji potrebuje več vode, ka-

vrniti v svojo domovino ter so na vabilo nekaterih cerkvenih predstojnikov prevzeli v osamljenih duhovnijah duhovenske službe. Zdaj pa omenjena naredba prepoveduje dotičnim duhovnikom izrečno vsako javno duhovno opravilo, ne smejo spovedovati, ne kršče-vati in tudi ne deliti bolnikom sled-nje tolažbe.

Poročila iz Španije o potresu so vedno bolj žalostna. Zemlja se odpira na mnogih krajih, hiše se podirajo in mnogo ljudij in živalij najde smrt pod razvalinami.

Parizki uradni list objavlja imenovanje generala Lewala vojnim ministrom.

S kitajskega bojišča pripovedujejo naj-novejša francoska poročila, da so Francozi dné 3. t. m. vzhodno od Chua naklestili 6000 Kitajcev.

Dopisi.

Iz Planine, 4. januarja. (Izv. dopis.)
Mnogo let sem ima blaga knežja rodovina Windisch-Graetzova ljudomilo navado, zbrati tukajšnja ubožnejša mladino okolo božičnega drevesca ter jo obdarovati s toplo zimsko obleko in družimi božičnimi darili. Prejšnja leta se je to obdarovanje vršilo navadno uže pred prazniki; letos se je pa zavoljo boleznij in smrti princesinje Elizabete moralo odložiti do dné 30. decembra. Ta dan bil je pa zopet vesel in pozabljen našim ubožčekom. Ta dan je marsikatero revče, ki je poprej v hudem mrazu v očetovih, maternih, bratovih ali pa še celó v Adamovih črevljih v šolo in cerkev hodilo, dobilo poleg bele štruce, jabolk, orehov itd. trdno in gorko obuvalo ali pa po potrebi kako drugo oblačilce. katero ga bode varovalo v sedanjem mrazu silne burje in družih ne-zgod.

Neusmiljena morilka dávica, katera je pretečeno leto mnogo nadopolne mladine položila v prezgodnji grob, pričela se je zopet oglašati v Lázah pa tudi v Planini ter ponavljati svoje morilno delovanje. Ker pa ta nepoklicana klatilka šolsko obiskovanje zelo moti in mladino v učenji ovira, bil bi uže tudi skrajni čas, da bi se izumil kak paragraf, po katerem bi se ta nebodijetrebna iz dežela iztirala ali pa v dosmrtno ječo vtaknila, kjer naj bi delala pokoro za svoje nečloveško dejanje. —k.

Od Sv. Ane na Mali Gori, 1. januarja. (Izv. dop.) O čem naj piše človek v tem dolgočasnem zimskem časi. Meglá, kamor se človek ozré, in enakomerna bela odeja, ki pokriva celo zemljo. Ko bi človek vsaj nekoliko zamogel pogledati v daljavo ali ko bi vsaj zamogel vpreti svoje oko v jasno nebo! A vsled gostih megel ne eno ne drugo ni mogoče. Ni čuda, da je samotarskemu mežnarji na Mali Gori izginila vsa domišljija in da so otrpnile vse njegove moči. Ne samo, da ni nobenega človeka blizu njega niti svojih znan-

iskavah Angležev — raznovrstne muhe in mušice, ki letajo ob vodi, so ji v toplem času najbolj v slast, dokler se jih ne preobje. Razen teh ceni tudi črviče, polžke, kapa in — ropa; resnica je, mnogo postrv se udá kani-balizmu, posebno večja se ne peča več tako rada z drobnimi grizljaji in se zanaša na večji kose. Najbolj se množi postrv, kjer ni nič ali le malo drugih rib, v mrzlih potokih in potočkih, ne bi da ji nizka temperatura posebno ugajala, ampak ker na njene ikre prežijo vse vodne živali, ne le ribe jih pobirajo, tudi vodne miši in ptiči, celo majhni vodni pajki jih znajo navrtati in izsesati. Potem ima postrv v primeri z drugimi ribami malo iker in debelih, da so lahko najti; vrh tega je drest v zimi, ko je tudi v vodi hudo za vsakdanji kruhek. Preteče tri do pet mesecev, da more zapustiti zarod gnezdo in se zna skrivati, da pride iz največje nevarnosti. Namen umetne ploditve in reje ni drugi, nego varovati zarod v teh mesecih pred vsemi ne-zgodami. Kjer so druga plemena, katera imajo mnogo in brezmerno zaroda, more pomoči postrvem do prevladanja le človek, če tudi jim

tero je treba pogosto svežiti; kakor hitro se voda ogreje, je po njem. Ker ima kožo tanko, je mrtev za toploto jako občutljiv, kmalu mu odstopijo rebra od mesa, zgubi na okusu in ni tako mičen. Lipan torej ne strpi prevažanja in mora se použiti blizu tam, kjer je bil ujet. Ne priporočajo ga večšaki in praktiki za umetno ploditev v postrvskih vodah ne le zaradi nižje cene, ampak posebno za to, ker ljubi strastno postrvine ikre. Cela tropa se jih spravi nad gnezdo, tu brska in išče in ne odneha, dokler ni zadnje dosegljivo jajcece pozobano. Razen tega naglavnega greha prebije svoje dni v nedolžnosti. Lipan ni ropar; pobira žužke vrh vode, le po zimi, kadar teh ni, brska po tleh in išče pod kamenjem male živalice. Spomladi in po letu, ko vse mrgoli nad vodo mušic in hroščev, je zanj najboljši čas, nabije si želodec trdega in še ne jenja pasti se ter pobira prav drobne mušičice v pozni mrak, baje le za kratek čas. V jeseni, ko donaša voda mnogo čebel in osá, dobi od te piče prijeten duh po strdi, ta čas je tudi najbolj spitan in najboljšega okusa.

(Dalje prihodnjic.)

cev, svojih sosedov, starih ribniških svatov na Veliki Gori ne vidi več. Zares, dolgočasno je biti tako zapuščenemu, tako osamljenemu v tem času, ko tudi narava utrujena spi pod belo mrtvaško odejo, ko noben grm ne zeleni, noben tič svoje pesmi ne drobi.

In vender ni mežnar od Sv. Ane najnesrečnejši človek! Dospela so mi ravno kar najnovejša poročila, najnovejše novice. Malo zakasnjeno prihajajo sem gori do mene. Saj ni čuda. Pot v tako strmino in to ob tem času, ko leži precej debelo sneg, ni kar si bodi. Od tod pride, da je meni na novega leta dan novo, kar je drugim morda uže s starim letom v spomin zatonilo. Naj si bo, kakor uže hoče. Še prehitro so mi prišle te novice, kajti vse se niso. Žalostno senco razgrinjajo čez človeštvo. Izneverjenje, tatvina, goljufiga in samoumor, na to naleti človek povsod, kamor se ozre in v družbi s tem jok in stok solzé tiščerih! Kam smo prišli? Komu naj človek še zaupa, sedaj ko je na dnevnem redu, da prijatelji prijatelja okrađe ter ga brezvestno ob vse imetje spravi?

Čudna stvar je človek. Nesreča sočloveka mu je vedno v nekako tolažilo. Ne da bi se nad tujo nesrečo veselil, Bog nas obvaruj škodoželjnosti, a nehoté se človeku vzbudi misel: „Glej, saj nisi sam nesrečen. nesrečni so tudi drugi in morda še bolj nego ti.“ Tudi mežnar od Sv. Ane ima človeške slabosti. Umevno je tedaj, da je v tej nesreči, ki je zadela zadnji čas toliko rodbin, iskal in tudi našel svoji nezadovoljnosti zdravila. Kolikokrat je poprej blagroval ljudi, ki živé v srečnih razmerah, to je take, ki imajo novcev na razpolaganje, kolikor hočejo, a danes si ni mogel kaj, da ne bi bil vzdihnil: „Hvala Bogu, da sem ubožen in reven! Če bi bil imel denár, kedó vé, če ne bi bil kedaj oprtil svojega koša, naložil vanj denarja ter nesel ga v kako eskomptno banko. In če bi se mi bila potem taka zgodila, kakor se mnogim drugim, kako nesrečen bi sedaj bil! Kajti imeti in zgubiti se desetkrat huje občuti, kakor nikdar imeti. Marsikomu se bo ta tolažba zdela zeló naivna, a meni je vender hladila pekoče srce.

Pa še nekaj bi se dalo pri tej priložnosti reči. Po škodi, pravijo, je vsak moder. Jaz sem tudi prepričan, da se bodo vedeli oni, ki so si osmodili peroti, ali se morda še huje opekli, v prihodnje bolje varovati. A previdnosti naj bi se iz tega tudi drugi učili. Ribničanom, svojim domačinom, kojih blagor mi pred vsem na srcu leži, dovoljujem si dati nek svet. Sicer v ribniški dolini ni ne celih ne pol milijonarjev. Vender prebivalec ribniške doline ni ravno ubožen. Varčen, kakor je, ima več ali manj imetja. Je pa tudi dokaj taci, o kojih se po vsej pravici trdi, da imajo „pod palcem.“ Ti imajo svoj denar okrog po svetu razkropljen. Kako nevarno je imeti dandanašnji denar v tujih rokah, o tem so nas poučili dogodki zadnjih dni. Kaj ko bi se imoviteji moške ribniške doline enkrat sešli ter predarjali o tem, bi se li ne dal ustanovit kak denarni zavod, postavim kaka posojilnica, kakor jih ima uže več drugih krajev, tudi za ribniško dolino. Kolikor zamore tak priprost človek, kakor je mežnar, izrekati sodbo o taci zadevah, mislim, da bi bilo to gotovo v srečo cele ribniške doline. Mnog ribniški prebivalec mora hoditi daleč iskat na posodo denarja, kar je v zvezi z mnogimi stroški, a drug nosi ravno tako daleč vlagati svoje denarje. Če bi se pa ustvaril tak denarni zavod, odpali bi prvič ti stroški. A razun tega bi bilo neprecenljive vrednosti to, da bi se vedelo, komu se svoj denar zaupa in komu se na posodo da. Ribniška dolina ni tako velika, da bi ljudje drug drugega ne poznali. Ravno ta okoliščina pa bi neizmerno pospeševala kredit in posledica tega bi bila, da bi se povzdignila obrtnija, katerej le prevečkrat manjka potrebnega kapitala. Naj to na vse strani preudarijo možje, ki so vsled svojega premoženja poklicani, govoriti v tej zadevi odločilno besedo! Če bi te vrstice dale povod, da bi se res kaj izpeljalo v tem oziru, ne bi se mežnar od svete Ane nikdar kesal, da jih je pisal.

Razne vesti.

— (Kaj se vojaku primeri, če nima poguma.) Ne davno pošlje na Dunaji vojaka prostaka njegov višji iz vojašnice v bližino kavarno z naročilom, da naj tam menja 3 desetake. Vojak pride do kavarne, a ne upa se vstopiti notri, temveč ostane pred vratmi in čaka. Čez nekoliko časa približa se mu kakih trideset let star mož ter ga popraša, kaj da tukaj stoji. Ta mu natanko in odkritosrčno razloži, kaj da je njegov posel, a ob onem tudi pové, da si ne upa iti v kavarno. Neznani ponudi se na to kaj prijazno, da hoče on zmenjati bankovce ter prinesiti mu drobiž, na kar mu vojak hvaležnega srca izroči desetake. Oni odide, ta pa čaka in čaka, a onega ni nazaj. Nek postrešček, ki je vojaka opazoval in kojemu se je to čakanje le malo predolgo zdelo, stopi konečno k njemu vprašaje ga, kaj da vender tako dolgo tukaj čaka, na kar mu ta celo stvar razjasni. Postrešček popelje potem vojaka v kavarno, tu gledata po prijaznem ptujcu, a ga ne ugledata. Bil jo je po drugi strani popihal z denarjem. Misli se da, kako se je prestrašil ubogi vojak. Začel je tožiti in jokati, da se je vsem smilil. Začeli so zanj nabirati in takoj je bilo ne samo 30, ampak celo 36 goldinarjev skupaj, tako da je tudi za prestani strah nekoliko plačila dobil. Na tihem pa je pač obljubo storil, da ne bode nikdar več tako boječ, kakor je bil.

— (Defraudacija.) Skoro ne mine dan, da bi se ne čulo od katere strani, da je tu ali tam zvršila se kaka defraudacija. Iz Neutre se poroča v ogerske liste: Uže nekaj dni so bile razširjene vesti, da je nekdo ponaredil nekaj menic, ter da so vsled tega tukajšnji denarni zavodi oškodovali za 150 000 glđ. Dne 2. t. m. pa so te govorice postale istina, zapri so nekovega Edvarda pl. Birlyja, v odličnih krogih spoštovanega moža. Birly je izdaval menice s ponarejenimi podpisi. Osebe pa, katerih podpise je Birly zlorabil, so bili njegovi najboljši prijatelji.

— (Tatvina na pošti.) Iz Belgrada se poroča: Nekdo ukral je na pošti zavitek, kateri je bil adresovan na kralja Milana, v njem pa je bilo vrednosti 40 000 frankov. Bil je kinč, namenjen kraljici Nataliji.

Domače stvari.

— Nj. veličanstvo blagovolilo je z Najvišjim sklepom z dne 28. decembra 1884 najmilostiveje potrditi od deželnega zbora kranjskega skleneni zakon, s katerim se prenamejajo nekatera določila deželnih zakonov z dne 19. decembra 1874, št. 37, in z dne 26. oktobra 1875, št. 27.

Ta za celo deželo kranjsko tako koristni zakon je v tesni zvezi z zboljšanjem domačega šolstva in ima izredno važnost tudi v finančnem oziru. Znano je, da je načrt zakona sestavil ter se zanj v deželnem zboru jako toplo potezaval bivši urednik „Ljublj. lista“, deželni poslanec g. prof. Šuklje, Zakon se glasí:

Po navétu deželnega zbora Svoje vojvodine kranjske ukazujem takó:

Člen I.

Členi II., V., VI., VII. zakona z dne 19. decembra 1874 (dež. zak. 37) in § 1. zakona z dne 26. oktobra 1875 (dež. zak. št. 27) se razveljavljajo v svoji sedanjí besedi in na njih mesto stopajo sledeča določila:

§ 1. Mestni občini ljubljanski se daje pravica, pobirati v sedanjí meri šolnino na javnih mestnih ljudskih in meščanskih šolah, in sicer v ta namen, da se bodo z njo pokrivala stvarne šolske potrebščine.

Občinskemu zboru glavnega mesta ljubljanskega pristojni, šolnino na omenjenih šolah znižati ali po polnem odpraviti.

§ 2. Normalno-šolski zaklad prevzame izplačevanje aktivitetnih prejemkov učiteljskega osebja na vseh splošnih javnih ljudskih šolah vojvodine kranjske v njih polnem obsegu.

Ako dohodki normalno-šolskega zaklada ne bi zadostovali v pokritje teh in drugih njegovih potrebščin, razpisati je po deželnem zakonodavstvu za normalno-šolski zaklad posebno 10% deželno priklado na vse direktne davke (na ordinarij z vsemi državnimi prikladami).

Nedostatek, kateri se potem še pokaže pri

normalno-šolskem zakladu, pokrije se iz deželnega zaklada.

§ 3. Šolska poslopja zidati, dajati jim no-tranjo opravo ter jih vzdrževati, v obče ljudsko šole nastanjovati, plačevati troške za kurjavo, razsvetlavo in snaženje šolskih prostorov in skrbeti za vse druge stvarne šolske potrebščine, dolžnost je šolske občine, v glavnem mestu ljubljanskem pa dolžnost mestne občine ljubljanske.

Člen II.

Ta zakon stopi v veljavo s 1. januarjem 1885.

Ob jednom pa je zadobil Najvišje potrdilo tudi sklep deželnega zbora kranjskega z dne 16. oktobra l. l., vsled kojega se bode v pokritje primanjkljaja normalno-šolskega zaklada pobirala leta 1885. 10% priklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov po vsej deželi, in vsled kojega se ima nedostatek, ki se potem še pokaže uže pokriti iz deželnega zaklada.

— (Jour-fixe „Literarno-zabavnega kluba“) bil je po svoji zanimivosti tako odličan, kakor baje se nobeden njegovih prednikov. Udeležilo se ga je 30 gospodov, in zabava bila je tako živahna, da se pred 11 1/4 uro nikdo ni vzdignil s svojega sedeža ter zapustil veselo družbo. Stolaravnateljem je bil izbran g. prof. Šuklje, toplo nazdravljen od celega kluba. Predaval je g. Dolenc, jeden najduhovitejših mladih slovenskih pravnikov. Za predmet si je izbral tema „O vozni na železnicah“ ter je tako okusno, ob jednom pa tako stvarno razpravljaj na prvi videz suhoparno stvarino, da mu je z vseh strani donela glasna pohvala. Razpravo njegovo priobčimo v našem „Listku“. Potem je predsednik s krepkimi besedami spominal „Učiteljskega Tovariša“, naglaševaje izredno važnost učiteljskega glasila za narodni razvoj, ter je napival navzočnemu ustanovitelju in uredniku našega pedagoškega lista, mnogozasluznemu šolskemu vodji Andr. Praprotniku. Napitnica se je sprejela z burnim odobravanjem in ginjeno se je zahvaljeval cenjeni proslavljenec za častno priznanje. Na dnevnem redu je bil tudi razgovor o javnih predavanjih na korist „Narodni šoli“, in prof. Šuklje je poudarjal vzvišeni pomen tega zavoda. Sklenilo se je, da se tudi letos napravijo taka predavanja, in sicer so se oglasili v to svrhu gg. dr. Bleiweis, kateri bode iz svoje bogate psihiatrične prakse si izbral gradivo, prof. Senekovič „O elektriki“ in dr. Babnik „O slovenski ženi!“ Vspored je tedaj na vsak način jako interesanten. Omenjati nam je tudi, da se je napivalo prof. Šukljeju, kateri bode kmalu ostavil slovensko domovino in se preselil v dunajsko stolnico. Laskavi napitnici odgovoril je prof. Šuklje v daljšem, jako pohvalno sprejetem govoru, v kojem je razložil misli, ki so merodajne bile njegovemu političnemu delovanju ter spodbujal zbrane somišljenike, naj zvesti ostanejo svoji častni zastavi in načelom, za katere se bode on tudi na Dunaji vedno potegoval. Konečno še dostavlja, da je nevtrudni statistik literarno-zabavnega kluba razveselil družbo z novico, da je klub s svojimi sročkami „Narodnega doma“, nakupljenimi v jednom zadnjih večerov, do sedaj uže dva dobitka bil dobil. Brez ugovora obveljal je njegov nasvet, da se dobitka z nova v „jour-fixu“ na dražbi prodasta in dohodek izroči blagajniku našega „Narodnega doma“. Bilo je precej kasno, ko se je razšla vesela družba, in gotovo je vsak sam pri sebi izražal željo, da bi še mnogo tako zanimivih večerov mogel doživeti v prijateljskem krogu. Bog daj!

— (Dobil je, kar je iskal.) Iz kamniškega okraja se nam piše: Dne 27. decembra m. l. šel je Blaž Spenko iz Polja pri Spodnjih Gamelnah — od kje, ni znano — nekoliko natrkan proti domu. Prišedši v Skaručno naletel na Frana Tonija in Martina Štera. Ne da bi se bila tadva le količkaj menila zanj, jame ju oni sè vsakojakimi priimki in psovkami pozdravljati. Nekoliko časa ga poslušata, a ko le ni hotel jenjati, bilo je Martinu Steru zadosti. Poišče si polence ter jih založi Špenkotu nekoliko čez glavo. Poškodbe so le majhne. Morda si vsled tega zapomni, kako se ima v prihodnje ljudem nasproti obnašati. Da se bode imel pa Šter zaradi tega, ker si je sam pravico storil, pred sodnijo zagovarjati, je samo ob sebi umevno, in morda pride tudi on do prepričanja, da je bolje iti pijancu s pota, nego z njim se pravdati.

— (Kranjska eskomptna banka) obrnila se je do svojih upnikov, da jej dovolijo moratorij do konca leta 1885; in med onimi upniki, kateri so jej dovolili moratorij, je tudi mestna občina ljubljanska.

— (Gosp. prof. M. Valjavec) čital je dné 20. m. m. v filologično-historičnem oddelku jugoslovanske akademije znanostij in umetnostij v Zagrebu razpravo o naglasu v zdanjem času pri glagolih na é v novoslovenščini.

— (Drsališče) pod Tivolijem je vsak dan prav dobro obiskovano, saj pa je tudi ledena skoriča zdaj zopet po polnem trda in varna postala. Mnogo imajo veselja drsalci, in jutri ga bodo imeli še več, kajti ob ugodnem vremenu svirala bode od polu 12. ure do polu 1. ure popoldne na drsališči vojaška godba.

— (Pretep.) Iz ljubljanske okolice se nam piše: Dne 1. t. m. pila sta v gostilni Mihe Jevčka v Sadinavasi kmetška sinova Andrej Selan in Fran Brajer, oba iz Zadvara. Ko sta ga oba uže precej imela, sporečeta se, in kakor je pri takih priložnostih navada, nazadnje tudi sprimeta. Selan bil je močnejši, kajti vrgel je svojega nasprotnika nekolikokrat ob tla. Med ruvanjem pomikala sta se čedalje bolj vrtom in konečno bila sta v veži. Tu pa potegne razjarjeni Brajer svoj nož iz žepa ter rani Selana dvakrat na glavo. Ta je baje hudo poškodovan. Sodnija bode stvar natančneje preiskovala.

— (Iz Krškega) se nam piše: Našega bralnega društva zabava na Silvestrov večer je bila prav lepo in še dovolj dobro obiskovana. Dopadlo se je lepo petje in tudi komični prizori g. P.: „Želodec“, „gledališki ravnatelj“, „dolenjska železnica“, so bili prav primerni za ta večer in kaj zabavni. Jednako velja tudi o družbini igri „Mrzla kuhinja“, katero je priredil novi tajnik g. K. Hvala novemu odboru za prijeten večer!

— (Vodstvo „Narodnega doma“ v Novem mestu.) [Dober svet.] Po Dolenjskem je nekaj domoljubov vzelo po 1 akcijo za 50 gold. za novomeški „Narodni dom“. Obljubili so plačevati navadno po 2 gld. na mesec. Te izneske je nekaj časa na pr. v Krškem (od koder se nam to piše) pobiral g. V. Zdaj se pa to pobiranje ne vrši več. To bode škodovalo „Nar. domu“. Po mesečnih doneskih je lažje plačevati, kakor velike svote na jedenkrat.

— („Kresa“) 1. snopič prinaša naslednjo vsebino: Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. — V celici. A. Funtek. — Sonet. Mirko. — Slika in srce. Novela. Spisal dr. Stojan. — Mušica in smreka. Iv. Slemeč. — Narodne pripovedke. Priobčuje M. Valjavec. — O narodnih pesnih koroških Slovencev. Spisal Scheinigg. — Kavovec in njega plod. Spisal M. Cilenšek. — Pozoj. Šimon Butar. Neprodirnost v fiziki nepotreben izraz. Fr. Hauptmann. — Koroško-slovenska prisega od l. 1601. Dr. J. Sket. — Drobnosti. — List izhaje vsakega prvega v meseci po jeden snopič na 3—4 polah pod uredništvom dr. J. Sketa v Celovci. Velja za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld. Za dijake samo 3 gld. za vse leto.

— (Nesreča na železniškem tiru.) Iz Celja se poroča: Pred nekaterimi dnevi prišel je na tukajšnjem kolodvoru železnišk delavec Janez Gorjanšek pri premikanji železniških voz pod kolesa. Nesrečneža opazil je še le čez nekaj minut drug delavec. Pomoč ni nič pomagala, bil je uže mrtev.

— (Starinske najdbe.) Iz Celovca se poroča: Pri št. Juriji zasledile so se zanimljive starinske najdbe. Nekov posestnik je hotel porabit kamenje podrte kapelice ter ob tej priliki izkopal marmelnate plošče z rimskimi napisi. Napisi se ne mogo prav dobro razločiti, ker je precej apnenca na plošči. Gotovo je, da ni niti kamenje niti pisava iz krščanske dobe. V okolici št. Jurija našla se je uže marsikatera starinska dragotina. Našli so tu uže železno kačo in rimske novce, katere so oddali celovškemu historičnemu društvu.

— (Silna burja) napravila je prošli četrtek v Trstu mnogo škode. Z jedne hiše vrgel je vihar dimnik na streho sosednje hiše tako močno, da je streho prebil ter padel v stanovanje, kjer je tri delavce ranil.

— (Dalmatinsko vino.) Iz Spljeta se poroča, da se po dalmatinskem vinu zelo povprašuje ter da je cena primerno visoka. Posestniki so je večinoma uže prodali; posebno mnogo so je pokupili Svicarji, Tirolci in vinotržci iz drugih krajev.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Metlika, 4. januarija. Metličanji imajo čast, čestitati svojemu vrlému poslancu Šukljeju.

London, 5. januarija. Kanalna eskadra dobila je od admiralitete povelje, naj bode pripravljena za takojni odhod. Po poročilih „Daily-News“ taki ukazi niso nič izrednega, da se namerava s tem le zaprečiti dajanje dopusta častnikom in moštvu.

London, 5. januarija. „Times“ prinašajo članek proti vladni politiki v Egiptu ter priporoča ministrom, naj rajši demisionirajo, kakor da bi čakali proti kabinetu obrnem votum dolenje zbornice.

Madrid, 4. januarija. Uradno je konstatovano, da sta bili pri potresu v Alhami 302 osebi usmrteni, 280 ranjenih in da se je 1300 hiš podrla.

Zagreb, 4. januarija. (Iz sabora.) Včeraj je predlagal Folnegovič, naj se prepeljejo kosti Zrinskega in Francipana v Zagreb. — David Starčević napadal je zopet vladu po svoji navadi; predsednik moral mu je odtegniti besedo.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 5. januarija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82·25
„ „ „ srebro	83·30
Zlata renta	104·60
5% avstr. renta	97·75
Delnice narodne banke	864·—
Kreditne delnice	294·50
London 10 lir sterling	103·50
20 frankovec	9·76 ³
Cekini c. kr.	5·80
100 drž. mark	60·30

Tujci.

Dne 3. januarija.

Pri **Maliči**: Wohlmut, gozdar, z Dunaja. — Ranzinger, lastnik steklarne, iz Kočevja. — Fichtenau, posestnik, z Bleda. — Bučar, trgovec, iz Dolenjske. Pri **Slonu**: Vidic, trgovec, z Dunaja. — Rosinger, potovalec, iz Trsta. — Weiskopf, potovalec, iz Linca. — Zechner, stavbeni podjetnik, iz Brežic. Pri **Južnem kolodvoru**: Vončina, trg. pomočnik, iz Idrije. — Knapke, uradnik južne železnice, iz Zagorja.

Umrli so:

Dne 3. januarija. Pavla Heller, zasebnica, 34 l., Mestni trg št. 23, otrpnenje.
Dne 4. januarija. Marija Dolinar, hči hiš. posestnika, 15 l., Krakovske ulice št. 27, jetika.

V civilni bolnici:

Dne 2. januarija. Anton Rešek, delavec, 29 l., jetika. — Karel Švarc, delavec, 60 l., opešanje.

V vojaški bolnici:

Dne 3. januarija. Fran Jaburek, žendarm. stražvodja, 35 l., jetika.

Srečke

z dné 3. januarija.

Trst:	58	86	46	1	16.
Linec:	10	13	48	24	37.

Tržne cene.

V Ljubljani, 3. januarija.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 22 kr., domače 6 gld. 50 kr.; reš 5 gld. 4 kr.; ječmen 4 gld. 55 kr.; oves 2 gld. 92 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 69 kr.; tursica 5 gld. 40 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 92 kr., salo po 82 kr., špeh po 58 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3 1/2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 64 kr., svinjina 56 kr., drobniško po 36 kr. — Piške po 50 kr., golobi 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 51 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 80 kr.; mehkih 5 gld. 20 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
3. jan.	7. zjutraj	744·16	— 2·2	vzh. sl.	obl.	0·00
	2. pop.	742·52	— 0·4	svzh. sl.	„	
	9. zvečer	742·46	— 2·2	„	„	
4. jan.	7. zjutraj	741·86	— 2·8	vzh. sl.	obl.	0·00
	2. pop.	741·82	— 0·8	svzh. sl.	„	
	9. zvečer	742·70	— 2·2	vzh. sl.	„	

Zobni zdravnik Schweiger z Dunaja

stanuje v hotelu „pri Maliči“, II. nadstropje, sobi št. 23—24.

Zdravi vsak dan od 9. do polu 1. ure in od 2. do 4. ure popoldne.

Vse operacije, najmodernejšim zahtevam sedanje dobe ugajajoč, izvršujejo se brzo in sigurno. (134) 8

Marsala-Florio

sicilijansko medicinsko desertno vino, od slavnega profesorja dr. Mantegazze priporočen kot izborna krepčevalno sredstvo za rekonvalescente in vsled dolgotrajne boleznii opešane osebe, dalje tudi za slabotne žene in deca. V steklenicah po 1 gld. v (107) 15—6

lekarni Piccoli v Ljubljani
Dunajska cesta.

V založništvu našem je ravnokar izišla na svitlo knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik,
učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr.,
franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1 : 75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri-
lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova
knjigarna v Ljubljani.